

Høringssvar vedr. "Patienten i pressen" fra k-teamet til LMU

Kommunikationsteamet i Psykiatri og Social har drøftet oplægget "Patienten i pressen – en politik for mediernes adgang til at filme, fotografere eller interviewe patienter". Teamet hilser det velkommen, at der nu kommer en politik for området, da det er vores opfattelse, at pressekontakten har været præget af meget usikkerhed blandt både ledere og medarbejdere i Psykiatri og Social. Samtidig hilser vi med tilfredshed, at politikken fremhæver åbenhed og synlighed som grundlæggende værdier for det daglige arbejde i Region Midtjylland.

Når det er sagt, har vi nogle forslag til ændringer eller refleksioner, der kan løfte politikken og styrke dens anvendelighed i dagligdagen.

Det er vores opfattelse, at politikken i sin nuværende udformning er mere end blot en politik. Det er også en handleplan. Det er på den ene side en styrke, fordi det konkretiserer politikken. På den anden side er det vanskeligt at formulere en handleplan, der kan favne de væsensforskellige områder, som præger velfærdsområdet i Region Midtjylland. For eksempel gælder der helt andre vilkår på en fødeafdeling, hvor patienter og besøgende kan bevæge sig frit og bedre kan overskue konsekvenserne af at stille op til interview, end for en retspsykiatrisk afdeling eller et botilbud for multihandicappede.

Måske skal det overvejes, at handleanvisningerne trækkes ud af oplægget, således at det alene bliver en overordnet politik med nogle grundlæggende fælles pejlemærker. Videre kan det overvejes at lade de enkelt enheder formulere lokale handleplaner, der udmønter politikken i praksis på en hensigtsmæssig måde.

En generel svaghed ved oplægget er, at det ikke inddrager regionens socialområde, som også har jævnlig kontakt med pressen. Et specielt forhold ved de sociale tilbud på især voksenområdet er, at de enkelte værelser/lejligheder er defineret som borgerens eget hjem – både i anvendt praksis og i juridisk forstand. Det betyder, at lederen af et bosted ikke kan afvise journalister eller forbyde fotografiering hos borgeren, hvis denne selv har indvilget i det.

Samme problematik gør sig gældende på de psykiatriske afsnit, hvor patienten er anbragt ved dom eller ved lægeerklæring på røde papirer. Vi anbefaler derfor, at retningslinjerne på dette felt ændres til, at patienter og borgere har til hver en tid ret til at tale med en

journalist eller blive filmet – men på afdelinger, hvor patienten eller borgeren ikke har fri bevægelighed, er det ledelsens opgave at udpege et egnet lokale, hvor interview eller optagelser kan finde sted.

I oplæggets omtale af samarbejdet med medierne er der flere steder indskrevet forventninger og krav til medierne. Fx på side 2 under mellemrubrikken "Løbende produktion af nyheder", hvor der står: "Her skal medierne naturligvis leve op til lovgivningen". Det er vi ikke uenige i, men vi mener, at det ligger uden for politikens ansvarsområde, da medierne ikke står til ansvar over for regionen, men alene over for medieansvarsloven og straffeloven. I samme afsnit omtales fotografering på ikke frit tilgængelige områder. Her er blandt andet forhaller, parkeringspladser og parker defineret som ikke frit tilgængelige. Det er afgørende, at definitionen er juridisk afklaret inden godkendelse. Det overordnede princip må dog under alle omstændigheder være, at fotografering på hospitalernes matrikler foregår på en måde, som ikke fremstiller patienterne i kompromitterende situationer.

I forhold til samtykkeerklæringer fremstår det uklart, hvem der har ansvaret. På side 2 er det mediets ansvar at kunne dokumentere samtykke, mens det på side 3 er regionens. Vi mener, at det jf. ovenstående kan være svært at pålægge mediet et ansvar samtidig med, at det næppe er befordrende for samarbejdet at afkræve mediet skriftlig dokumentation. Vi ser her et dilemma, hvor vi på den ene side bør respektere og have tillid til, at journalister og fotografer arbejder ud fra de vejledende regler for god presseskik – og på den anden side har et ansvar for, at patienter eller brugere ikke bagefter føler sig udstillet eller misbrugt af medierne.

På side 3 under mellemrubrikken "Medvirken besluttet lokalt" er der nævnt en række kriterier for vurderingen af, om en afdeling skal indlede et samarbejde med et medie. Vi anbefaler, at kriteriet 'graden af tillid' fjernes, da der her er tale om en subjektiv vurdering, som kan være ulovlig jf. blandt andet ombudsmandsafgørelserne FOB nr. 03.115 og FOB nr. 92.141. Det samme gør sig gældende under afsnittet "Fokus på oplysning og debat". Her er der også lagt op til en subjektiv vurdering af, om et medie er seriøst nok til, at vi vil indgå samarbejde. Vi anbefaler derfor, at afsnittet fjernes.

På side tre i det nederste afsnit fremgår det, at patienten kan fortryde sit samtykke mindst 14 dage efter hjemkomst. Det er en tidsfrist, som kan være vanskelig at arbejde med, da mange af vores patienter og brugere er kendetegnet ved langvarige behandlingsforløb, hvor det ikke giver mening at tale om en 'hjemkomst'. Vi anbefaler derfor, at definitionen på 'god tid' udelades, så det bliver et definitionsspørgsmål i forhold til det konkrete behandlingsforløb.

Endelig bør det overvejes at indføje et afsnit om kildens rettigheder i forbindelse med artikler eller indslag, der sendes til gennemsyn. Det er vores oplevelse, at der i organisationen findes en misopfattelse af, hvad kildens rolle er i den proces. Det er derfor vigtigt at få slået fast, at den interviewede kan påpege faktuelle fejl eller misforståelser, mens vinkling og prioritering er journalistens opgave, da det i sidste ende er journalisten, der står til ansvar over for loven.

Med venlig hilsen

Jens Hanøy Flested-Jensen
Kommunikationschef

Gudrun Haller
Kommunikationsmedarbejder

Jan Hallin
Kommunikationsmedarbejder